Ao. 1830. No. 76.

GRONINGER COURANT.

Dingsdag den 21 September.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat Heeren GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie, bij resolutie van den 13 dezer maand, no. 24, aan den Tjalkschipper *Harm Schoonbeek* goedgunstig permissie hebben verleend, om in de Stad *Groningen* eene Collecte bijlangs de huizen te doen, ter inzameling van liefdegiften tot het doen herstellen van zijn Vaartuig, hetwelk door een onvoorzien toeval, in den namiddag van den 5 Augustus laatstleden, op de Oosterschelde, in het gezigt van den wal van het eiland Tholen, provincie Zeeland, is gezonken, bij welk ongeluk, nader vermeld in de Groninger Courant van den 17 dezer, hij sevens vier van zijne Kinderen heeft verloren; zullende hij in het doen van gemelde Collecte geadsisteerd worden door *W. J. Wiardi* en *D. van der Werp*.

Gedaan op het Raadhuis te *Groningen*, den 20 September 1830.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend, dat op *Zaturdag*, den 25 September 1830, des voormiddags te elf uren, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad, door H. E. A. Gecommitteerde, de navolgende [illegible] zal worden uitbesteed:

1°. *De Leverantie van Kaarsen, ten dienste van het Stadshuis.*
2°. *Idem van 20,000 stuks Berken Brandhout.*
3°. *Idem van 1600 tonnen Baggerturf en van 800 tonnen Sponturf, ten dienste van het Stadshuis.*
4°. *Idem van 700 tonnen Baggerturf en 600 tonnen lange harde Turf, ten dienste van het Stads Ziekenhuis.*
5°. *Idem van 600 tonnen Baggerturf, ten dienste van de Stads Apotheek.*

Waarvan de Conditiën van heden af ter Stads Secretarij ter lezing liggen.

De Uitbesteding geschiedt bij beslotene briefjes, zonder nader opbod, welke, benevens de monsters van den Turf, door de Gadingmakenden op *Vrijdag*, den 24 September 1830, ter Stads Secretarij moeten worden bezorgd, terwijl het monster, waarnaar het Hout zal moeten geleverd worden, van heden af ter Stads Secretarij ter bezigtiging voorhanden liggen.

Groningen den 16 September 1830.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

Wordt geadverteerd, dat — wie genegen mogt zijn, om aan het alhier opgerigte *Burger Ziekenhuis* onderstaande LEVENSMIDDELEN of VOORWERPEN te leveren, als:

Rundvleesch,	per Nederlandsch ℔.	*Kaarskatoen*,	per Nederlandsch ℔.
Kalfs dito,	idem.	*Groene Zeep*,	idem.
Rijst (Karolina),	idem.	*Spaansche Zeep*,	idem.
Gierst,	idem.	*Boter*,	idem.
Gepelde Gerst,	idem.	*Boomolie (Genua)*,	per Kan.
Pruimedanten,	idem.	*Patentolie*,	idem.
Rozijnen,	idem.	*Jenever (Hollandsche)*,	idem.
Witte of *Melis Suiker*,	idem.	*Voorloop van Brandewijn (Languedocq)*,	idem.
Bastaard Suiker,	idem.	*Brandewijn (Inlandsche)*,	idem.
Bruine Honig,	idem.	*Roode Wijn*,	per Anker.
Stroop (Inlandsche),	idem.	*Witte Wijn*,	idem.
Zout (Groninger),	idem.	*Lijnkoeken*,	bij de 100.
Peper (Gemalen),	idem.	*Lijnzaad*,	bij den Kop.
Kaarsen,	idem.		

En zulks voor de maanden October, November, December 1830, Januarij, Februarij en Maart 1831, — men daartoe op *Woensdag*, *Donderdag*, *Vrijdag* en *Zaturdag*, zijnde den 22, 23, 24 en 25 September 1830, van 10 tot 12 en van 3 tot 6 uren, ter Stads Secretarij ter lezing kan vinden de Voorwaarden, op welke die levering moet geschieden, alsmede de monsters zien van die artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, en aldaar bij geslotene, biljetten inzenden kan vóór of op den 25 September, de prijzen, tot welke men die levering zoude willen aannemen, zullende er geene biljetten na dien dag worden aangenomen, na welken tijd met den laagste inschrijver nader zal worden gecontracteerd.

De ADMINISTRATEUR VAN 'S RIJKS SCHATKIST in de Provincie *Groningen* adverteert, dat bij hem ontvangen zijn de Betaalsrollen wegens de Traktementen, enz. over het derde kwartaal van den jare 1830, aankomende de *Regterlijke Ambtenaren*, *Hoogleeraren* en *Studenten aan de Hoogeschool*, *Onderwijzers der Latijnsche Scholen*, *Hervormde* en *Lutersche Predikanten*, *Doopsgezinde Leeraren*, *Roomsch-Katholijke Pastoors*, *Ambtenaren der Directe Belastingen*, *het Kadaster*, *de Posterijen*, *Marine*, *Waterstaat* en van *'s Rijks Munt*; waarvan de betaling aan de Belanghebbenden op de gewone wijze zal geschieden.

Groningen den 18 September 1830.

De Administrateur voornoemd: BUSCH.

De Ingezetenen in de afdeelings letters K, L en M, welke, gedurende de maanden Januarij, Februarij en Maart van dit loopende Jaar, Militairen met voeding gehuisvest hebben, worden verwittigd, dat zij op aanstaanden *Maandag*, *Dingsdag* en *Woensdag*, (den 20, 21 en 22 September 1830,) telkens des voormiddags van tien tot twaalf uren, zich aan het Bureau van Inkwartiering kunnen vervoegen, ten einde de daarvoor bepaalde schadevergoeding, tegen intrekking van de afgegevene Inkwartierings-biljetten, te ontvangen: — *en zullen die ingezetenen, welke verzuimen mogten, om op de hier boven bepaalde dagen en uren te Compareren, gerekend worden van die Schadevergoeding afstand te hebben gedaan.*

Groningen den 13 September 1830.

J. DE VRIES, Provisioneel belast met de waarneming der Werkzaamheden van het Bureau van Inkwartiering.

WERVING VOOR DE ARMEE IN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

In gevolge eene op heden bekomene aanschrijving van het Departement van Oorlog, maakt de ondergeteekende Kolonel, Plaatselijke Kommandant, ad interim Provinciaal Kommandant van *Groningen* en *Drenthe*, aan het publiek bekend, dat al degenen, welke, niet meer dienstpligtig zijnde, de bekwaamheid bezitten, om, in gevolge de instructie van Werving, te willen dienen, en tevens genegen mogten zijn, om vrijwillig dienst te nemen bij de onderscheidene korpsen der Koninklijke Nederlandsche Armee hier te Lande (uitgezonderd bij de Artillerie en het 6de Regement Huzaren) en zulks wel *voor eenen onbepaalden tijd, welke zich zal uitstrekken ten minste zoo lang, tot dat al de onlusten in ons Vaderland geheel zullen zijn gedempt*, — dezulken zich alsdan tot dat einde, des morgens van *negen* tot des middags *één* uur, en des namiddags van *drie* tot *zes* uren, kunnen vervoegen bij bovengezegden Provincialen Kommandant; — alsmede ook op dezelfde uren bij den heer Majoor *Franck*, kommanderende het Reserve-Bataillon der 8ste Afdeeling Infanterie, woonachtig in de Turftorenstraat; — en verders de overige uren en ten allen tijde in het Koloniale Werfhuis te *Groningen*, alwaar de Nederlandsche vlag uithangt.

Hoofdkwartier *Groningen* den 16 September 1830.

De Kolonel, Plaatselijke Kommandant, ad interim Provinciale Kommandant van Groningen *en* Drenthe:
Bar. v. INNH. u. KNIPHAUSEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT *den* 10 *September.*

In Freyburg, in Zwitserland, zijn, even als in Walliserland en Savoije, Fransche vlugtelingen, en daaronder vele Jezuïten, aangekomen. Ook zijn verscheidene Trappisten derwaarts gevlugt, welke aan de regering verlof hebben gevraagd, om een etablissement op te rigten. Ofschoon zij een weigerend antwoord hebben ontvangen, zoo hebben zij den moed nog niet opgegeven.

— Over Florence heeft men berigten uit Griekenland, volgens welke de Turken Athene en Negreponte nog niet hebben ontruimd, maar, naar oude gewoonte, alle nog overgeblevene oudheden van Athene verwoesten en de woningen in den omtrek verbranden. Op Kandia hebben zij omtrent 200 Grieken in slavernij gevoerd, waaronder vrouwen en kinderen, die zij overvallen en daarna op de markt als beesten verkocht hebben.

LEIPZIG *den* 10 *September.*

Van Dresden verneemt men, dat er den 9den wanorden van den allerernstigsten aard zijn voorgevallen. Het stadhuis en het hotel der policie zijn ingenomen en geplunderd en de bewaarplaatsen der archiven vernield geworden. Nogtans was het aan de militairen en aan de burgermagt gelukt, de rust te herstellen. Heden morgen zeer vroeg heeft men de alarmklok getrokken. Naar men verzekert, was het hotel der policie in brand gestoken, maar daar omstreeks zes uren de noodklok niet meer klepte, schijnt het, dat men geslaagd is den brand te blusschen.

DRESDEN *den* 10 *September.*

Ongelukkiglijk hebben in den afgeloopen nacht bij ons onrustige tooneelen plaats gehad. Tot handhaving der openbare rust is deswege, van hooger hand, eene bijzondere kommissie, onder voorzitting van Z. K. H. Prins *Frederik*, (*Frederik August*, neef des Konings, oudsten zoon van deszelfs broeder *Maximiliaan Maria Joseph*,) als ook de vorming eener gemeente-veiligheidswacht bevolen. Het is te hopen, dat door deze maatregelen verdere rustverstoringen voorgekomen zullen worden.

HAMBURG *den* 13 *September.*

— Den 10den is de hertog *Wilhelm van Brunswijk-Oels* in Brunswijk aangekomen, en met een groot vreugdegejuich ontvangen. Den 11den heeft Z. D. H. eene proclamatie uitgevaardigd, en daarbij verkondigd, dat hij, zoo veel in zijn vermogen was, zoude medewerken, om orde en rust te herstellen. De kleine landschapsdeputatie heeft aangekondigd, dat de groote deputatie was opgeroepen, om in den nood van het vaderland te helpen voorzien. De burgerwacht, welke eenige duizend gewapende manschappen telt, onderhoudt de goede orde, en de generaal *v. Herzberg* heeft verklaard, van zijne zijde aan de militairen de scherpste bevelen te hebben gegeven, om de rust te helpen handhaven. Zevenenzestig personen, behoorende tot degenen, die het paleis in brand hebben gestoken, zijn in verzekerde bewaring gesteld.

Men verzekert, dat hertog *Karel* slechts door twee personen op zijne vlugt naar Engeland wordt vergezeld.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN *den* 12 *September.*

De drukkersgezellen hebben hier eene vergadering gehouden en, naar het voorbeeld der Parijzenaren, zich tegen het gebruik van mechanische persen verklaard. Zij hebben uit hun midden eene kommissie benoemd, om onderzoek te doen naar het getal der hier bestaande persen van dien aard en naar de hoeveelheid werk, die daardoor verrigt wordt. Onder andere maatregelen, willen zij den Koning bij eene petitie kennis van hunne bezwaren geven en verzoeken, dat er ten hunnen voordeele eene belasting gelegd worde op alle bladen en werken, die door mechanische persen worden gedrukt.

— Alhier heeft men berigten uit China ontvangen, volgens welke de stad Canton door eenen verschrikkelijken brand vernield werd. Reeds waren er meer dan 14000 huizen in de asch gelegd.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL *den* 16 *September.*

De aanspraak des Konings heeft eene groote gisting onder het volk doen ontstaan. Op verschillende publieke plaatsen is dezelve aan stukken gescheurd en verbrand geworden.

Gisteren is hier op het stadhuis eene vergadering van gedeputeerden uit de verschillende sectiën der burgerwacht en van de kommissie van veiligheid gehouden, onder voorzitting van den heer *d'Hoogvorst*, waarin besloten is, om een adres aan de zuidelijke afgevaardigden bij de Staten-Generaal te zenden. In dit adres verklaren zij, dat 's Konings aanspraak de inwoners van Brussel niet alleen niet voldaan heeft, maar 's volks misnoegen ten top heeft gevoerd, en dat de proclamatie van Zijne Majesteit, gevoegd bij de afwezigheid der afgevaardigden en nu deze aanspraak eene duistere toekomst aan de ingezetenen van Brussel voorspellen, terwijl overal troepen de vestingen bezetten, de steden omsingelen en de burgers met geweld bedreigen. Zij vragen, of zij gehouden worden als afkeerig van eene minnelijke schikking te zijn, en of zij als oproerige onderdanen kunnen beschouwd worden? Zij willen dus, dat de afgevaardigden bij de regering aandringen, om die vijandelijke houding af te leggen, en de troepen, die uit de noordelijke provinciën opgerukt zijn, terug te trekken, als wanneer de rust van zelve herstellen zal en alle schijn van burger-oorlog, die het gouvernement vreest te zien uitbarsten, zal verdwijnen. Wanneer de afgevaardigden dit niet kunnen verwerven, dan willen zij, dat zij niet langer in 's Gravenhage zullen blijven en door hunne tegenwoordigheid de oogmerken van de regering niet zullen wettigen, welke den ondergang van het land ten gevolge zouden hebben.

Eene bezending is benoemd, om dit adres naar 's Hage aan de afgevaardigden te brengen.

Er was weder veel volks op de groote plaats te zamengerot. De heer *d'Hoogvorst* heeft aan de menigte kennis gegeven van het besluit der vergadering.

Nog is door eene andere vergadering van burgers een adres aan de afgevaardigden geteekend, om hen te vragen van op de afscheiding tusschen het Noorden en het Zuiden aan te houden, en het terugroepen der troepen te eischen, tevens met het verzoek, om, zoo hun dit niet gelukken mogt, naar de zuidelijke provinciën weder te keeren.

Er wordt hier eene club opgerigt, die zich met de belangen van het land en het beramen van de noodige maatregelen in de tegenwoordige moeijelijke omstandigheden bezig zal houden.

De Kommandant der Burgerwacht heeft bekend gemaakt, dat, na het oprigten der kommissie van veiligheid, de onbepaalde magt, die de omstandigheden en de behoefte om de orde te handhaven aan den staf der burgerwacht hadden in handen gegeven, thans in eene uitvoerende magt is veranderd, en dat de kommissie van veiligheid tegenwoordig met de regelende en administrative magt bekleed is.

De heer *Frederik de Secus* heeft het lidmaatschap der kommissie van veiligheid niet aangenomen, en daarop is door de Regering de heer *Vilain XIV* in zijne plaats benoemd. De prins *de Ligne* heeft verklaard, dat zijne betrekkingen tot den Keizer van Oostenrijk hem niet toelieten lid dier kommissie te zijn. Tot nog toe weet men niet, of de hertog *d'Ursel* dien post op zich genomen heeft.

Het schijnt, dat op de markten geen genoegzame voorraad van levensmiddelen aangevoerd wordt, ten minste heeft men noodig geoordeeld, om de koop- en landlieden, namens de burgerwacht, alle bescherming toe te zeggen en hen aan te manen, van als naar gewoonte ter markt te komen.

Te Luik is den 13den, des avonds, de rust eenigzins gestoord geworden, doordien het volk zich heeft verzet tegen het verzenden van eenige kisten met wapenen uit eene geweer-fabrijk, meenende, dat die naar Holland bestemd waren. De orde is door patrouilles der burgerwacht hersteld.

GENT 16 *September.*

Te Nivove, Grammont en Lokeren hebben eenige woelgeesten de Brabandsche kleuren opgestoken; zij zijn echter genoopt geworden, om dezelve dadelijk weder af te leggen. In eertsgenoemde plaats is een eskadron huzaren aangekomen, hetwelk de goede ingezetenen, des gevorderd, tegen allen overlast van kwaadwilligen kan beschermen.

— Het bekende dagblad *le Catholique* heeft gemeld, dat de militaire overheid te Yperen aan hare onderhebbende manschappen, die meest allen uit de zuidelijke provinciën afkomstig zijn, zoude verboden hebben, om vaderlandsche liederen te zingen. Het genoemde dagblad plaatst heden eenen brief, onderteekend door den kapitein *L. la Porte*, een Belg van geboorte, waarin deze op de vinnigste wijze verklaart, dat het berigt eene snoode leugen is, en dat de oedoelde manschappen(uitmakende de 16de afdeeling), van de oefeningen terugkeerende, uit de volle borst het vaderlandsche *Wilhelmus* hebben aangeheven, en allen, tot den laatsten toe, bereid zijn, om hun bloed voor het huis van Oranje te storten.

ANTWERPEN *den* 14 *September.*

Van den 15den. Het dagblad der partij, 't welk te Gent het licht ziet, heeft zich laten ontvallen, dat men algemeen den stand van zaken, zoo als die onder *Maria Theresia* was, terug verlangt. Hier zoo wel als te Gent verklaren echter de verstandige lieden, dat zij dien stand, bij welken adel en geestelijkheid alles gold, en de burger niets was, noch wezen mogt, geenszins terug begeeren, en ook in Brussel wordt reeds eene vermaning aan alle goede burgers verbreid, om de wargeesten, die niets anders, dan dergelijke dwaasheden beoogen, te laten varen.

Ons dagblad strijkt de bladen der factie van Brussel, die de Antwerpenaren van vreesachtigheid beschuldigen, weder duchtig door. „Wij weten (dus luidt het), waar het schrik-bewind gevonden wordt; — het is in eene stad, onderworpen aan den invloed van doldriftige schrijvers en opgewonden jonge lieden; waar de beste burgers zich huns ondanks zien medegesleept in een' opstand, van welken zij zich zoo gaarne, het koste wat het wille, zouden ontslagen zien; waar onwettige overheden noodig zijn, om den schijn eener goede orde te bewaren, en waar eerlang de buitensporigheden der armoede de noodwendige gevolgen van de buitensporigheden der regeringloosheid zullen wezen. — Wanneer zullen de zwakhoofdigen toch de onbeschaamdheid der verkondigde onwaarheden erkennen, en gevoelen, dat zij de speelballen zijn van zotten en kwakzalvers!"

— Het *Journal d'Anvers* zegt goede redenen te hebben, om te gelooven, dat de vergadering der Staten-Generaal van October te Antwerpen of te Gent zal gehouden worden. Het schijnt, dat Z. M. gedurende die sessie te Antwerpen zijn verblijf zal houden.

(*Uit eenen brief.*) Heden is op de beurs de tijding verspreid, dat Engeland volstrekt niet in de scheiding van Noord- en Zuid-Nederland wil instemmen, en zulks des noods zelfs met kracht van wapenen zal tegengaan; terwijl de Koning der Franschen insgelijks in het gevoelen van Engeland deelt; ook gaat hier een gerucht, dat deze laatste aan ons hof papieren zoude uitgeleverd hebben, waardoor bewezen wordt, dat er Belgen geweest zijn, die hem reeds aangeboden hebben, België aan hem over te leveren. — Men zegt hier ook algemeen, dat de Brusselaars reeds verzocht hebben, dat men hun toch tweeduizend soldaten wilde zenden, om het gemeen in toom te houden, waarop zoude geantwoord zijn, dat zij geen' enkelen man konden bekomen, alvorens alles weder in denzelfden staat gebragt was, zoo als het vóór den 25 Augustus zich bevond. Dit is zeker, dat Vrijdag het gemeen te Brussel weder aan den gang geweest is, en eene poging gewaagd heeft, om de burgers te ontwapenen, en alzoo meester van de stad te worden, ten einde vrij te kunnen plunderen; en wie zal zich hierover verwonderen, die weet, dat bijna alle ambachts- en handwerkslieden ledig loopen en de fabrijken volstrekt niet kunnen werken? Zeer naïf schreef dus onlangs iemand uit die stad aan eenen zijner vrienden alhier: *wij zijn geheel vrij, maar hebben geen werk*, en deze laatste verhaalde mij dit als een bewijs van de tevredenheid der Brusselaars. — Het schijnt, dat men rondom Brussel nog meer troepen wil bijeenbrengen; althans de 7de afdeeling heeft den 11 dezer Maastricht reeds verlaten, om zich in de omstreken van Tongeren en Hasselt te begeven. De dragonders van het regement no. 5 en eene batterij artillerie zijn insgelijks uit die stad vertrokken; de luitenant-generaal *Cort-Heiligers* zal zijn hoofdkwartier te Tongeren houden.

BREDA *den* 15 *September.*

Gedurende de kortstondige afwezigheid van Z. K. H. prins *Frederik*, staat het leger te velde, aan de zijde van Antwerpen, onder de bevelen van den luitenant-generaal *Trip*. De artillerie, welke reeds zeven batterijen telt, wordt door den kolonel *List* gekommandeerd. [Prins *Frederik* wordt morgen, den 16den, weder te Antwerpen gewacht.]

— De regering der Nederlanden bezit nog eene groote kracht tot beteugeling der muiters. Het geheele Noorden, het grootste gedeelte van het Zuiden en het leger wenschen niets liever, dat die beteugeling. De goede en rustige ingezetenen van Brussel smeeken er om. Zou de regering, bij zoo veel kracht, de beden der goeden onverhoord laten?

Van den 17den. *The Court Journal* meldt, dat, op het zelfde oogenblik, waarin *Karel X* een verblijf aan den Keizer van Oostenrijk vraagt, hem eenen anderen voorslag gedaan wordt, te weten, die tot een huwelijk tusschen den jongen *Napoleon* en eene der dochters van *Lodewijk Philips*, benevens de benoeming van eerstgemelden tot Koning van Griekenland: dit staatsontwerp is tot dus verre zoo geheim mogelijk gehouden.

'S GRAVENHAGE *den* 14 *September.*

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Woensdag, den 15 *September.*

Is gelezen en voor kennisgeving aangenomen een Koninklijk besluit, wegens het eervol ontslag van den heer *van Maanen*, als minister van justitie; alsmede een Koninklijk besluit, bij hetwelk de prins *de Gavre* wordt benoemd als president der Eerste Kamer, gedurende de buitengewone zitting der Staten-Generaal.

De kommissie, belast met het opstellen van een adres van antwoord op 's Konings aanspraak, bestaat uit de heeren *Corver-Hooft*, *van Crombrugghe*, *Donker-Curtius*, *Pijcke* en *Sijpkens*.

De voorzitter stelt voor, om de ingekomene Koninklijke boodschap van den 13den naar de afdeelingen te verzenden. De heer *Donker-Curtius* heeft dit voorstel ondersteund, en tevens voorgedragen, om eene kommissie van 10 leden te benoemen, belast met het ontwerpen van zoodanige maatregelen, als zouden kunnen strekken, om de rust en wettige orde van zaken in die gewesten, in welke een ander is verstoord geworden, ten spoedigste te herstellen. Dit voorstel is door den heer *Donker-Curtius* op het bureau nedergelegd, en men heeft besloten, hetzelve te gelijk met de boodschap naar de afdeelingen te verzenden.

De heer *van Sytzama* heeft te kennen gegeven, dat hij insgelijks eene voordragt had mede te deelen; daar dezelve echter niet vóór heden aan den voorzitter is overhandigd, is dezelve, volgens het reglement, ditmaal niet ontwikkeld geworden.

De bijeenkomst is onbepaald geadjourneerd. — Men heeft opgemerkt, dat de heeren *de Celles*, *de Stassart*, *de Brouckère* en andere onderteekenaren der beruchte Brusselsche declaratie de zitting van heden niet hebben bijgewoond.

Van den 16den. Z. K. H. Prins *Frederik* is gisteren avond laat weder uit deze residentie naar Antwerpen vertrokken.

Een groot aantal leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal der Zuidelijke Provinciën heeft gisteren de zitting dier vergadering niet bijgewoond, daar zij zich naar de audiëntie des Konings begeven hadden. Sommigen derzelven hebben een langdurig gehoor bij Z. M. gehad.

Z. M. heeft, bij gelegenheid van het huwelijk van H. K. H. Prinses *Marianne*, aan de armen dezer residentie de aanzienlijke gift van *tienduizend gulden* geschonken.

Gisteren middag is er, ter verdere viering van het huwelijksfeest, ten hove groot diner en gala geweest in de groote zaal.

Des avonds te half negen was er cour bij HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, in het op gisteren door dezelve betrokken hotel op het Plein, hetwelk door een zeer groot aantal aanzienlijke personen is bijgewoond.

Van den 16den. Z. M. heeft, bij besluit van den 3 September ll. (dagteekening van het besluit, waarbij door Hoogstdenzelven eervol ontslag verleend wordt, op deszelfs herhaald verzoek, aan den heer Mr. *G. F. van Maanen*, als minister van justitie), goedgevonden, aan gemelden heer bij voortduring te verleenen den titel en rang van minister van Staat, als een blijk van Hoogstdeszelfs tevredenheid over deszelfs ijverige en getrouwe diensten.

Voorts zijn, bij Koninklijk besluit van den 13 dezer, bepalingen daargesteld, rakende het voortduren der betrekking van gemelden minister van Staat als eersten president van het hoog geregtshof te 's Gravenhage, tot op de organisatie der regterlijke magt.

— De ingezetenen dezer residentie hebben een zeer levendig aandeel in het huwelijksfeest genomen. Behalve dat van alle openbare gebouwen vlaggen wapperden, pronkte daarmede ook een groot aantal huizen van bijzondere personen. Onderscheidene straten en zeer vele woningen waren daarenboven versierd met groen en bloemen, en op sommige plaatsen waren eerepoorten opgerigt. Reeds vroeg in den morgen was eene talrijke menigte op de been, welke bijna den geheelen dag door zingende en vrolijk de straten doorliep. Onder dezelve merkte men op de werklieden der koperpletterij van de Heeren *Marlts en Comp.*, die met vlaggen, op welke de werktuigen der fabrijk voorgesteld waren, de stad doorkruisten en voor het paleis met de menigte een luid *Hoezee!* aanhieven.

Des avonds was de stad overal zeer prachtig geïllumineerd. Het stadhuis, de fraaije eerepoort op de brug bij de Turfmarkt, en vele woningen van partikulieren muntten daarin uit.

Eene ontelbare menigte doorkruiste den geheelen avond tot laat in den nacht de straten, hare hartelijke deelneming aan het feest door gulle vrolijkheid te kennen gevende. Desniettegenstaande is de rust geen oogenblik gestoord geworden, en de goede burgerij heeft op dezen feestdag wederom, even als bij het openen van de buitengewone vergadering der Staten-Generaal, hare liefde tot orde en tot gehoorzaamheid aan de wetten ten duidelijkste doen blijken.

Van wege de stedelijke regering waren aanstalten tot een volksfeest, een luisterrijk vuurwerk en andere vermakelijkheden gemaakt, doch die, uit hoofde der ongelukkige omstandigheden, waarin het vaderland verkeert, achterwege zijn gebleven.

Gisteren avond is de illuminatie, bij gelegenheid der felicitatie bij HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert*, in sommige wijken herhaald, bepaaldelijk op het Plein, hetwelk geheel verlicht was, de Houtstraat en de Poorten.

Van den 17den. Heden is de kommissie der Tweede Kamer, welke belast is met het opstellen van een adres van antwoord op 's Konings aanspraak, vergaderd geweest. Naar men zegt, is het voorstel van adres in gereedheid en zal hetzelve morgen, na het eindigen der openbare zitting, in committé-generaal door de Kamer worden overwogen.

De afdeelingen der Kamer hebben heden hare beraadslagingen over de door de regering voorgestelde vraagpunten voortgezet.

Het gerucht wil, dat de heeren *de Celles*, *de Stassart* en *de Brouckère* deze residentie verlaten hebben.

— Men verneemt, dat Z. M., onder anderen ook op den daartoe eenparig te kennen gegeven wensch der gekwalificeerde koilekteurs te Amsterdam, 's Gravenhage en Rotterdam, bepaald heeft, dat de 5de klasse der 150ste loterij, in plaats van te Brussel, alhier ter stede zal getrokken worden.

— De Burgemeester van Brussel heeft die stad verlaten, nadat de kommissie van veiligheid door den raad der stad, op den door haar voorgeschreven voet, benoemd is. Over deze benoeming hebben zware discussiën in den stedelijken raad plaats gehad, en de Burgemeester benevens drie Raden hebben daar tegen geprotesteerd. Van toen af heeft de Burgemeester begrepen, geen nut meer te kunnen doen, en heeft zich naar Antwerpen begeven.

De barricades in het midden der stad zijn voor een gedeelte opgeruimd; daarentegen worden de poorten van buiten en van binnen met de daarop uitloopende straten dagelijks meer en meer versterkt, met name de poort en straat van Laken, de Rue Royale, de Schaarbeeksche poort, voor en achter welke verschansingen van aarde en eene gracht van buiten gemaakt zijn.

De goede burgers gaan gedrukt onder de omstandigheden en zien zuchtende uit naar eene uitkomst. Het gemeen en de hoofden der partij schrikken hen nogtans af, om een einde aan den ongelukkigen staat van zaken te maken. Geene middelen worden nagelaten, om het gemeen op te winden en de goedgezinde burgers ter neder te slaan, waartoe de estaminets als schouwplaatsen worden gebruikt.

— Te Charleroi heeft zich, op Maandag, den 6 dezer, het garnizoen geconcentreerd in de bovenstad, op den linker oever van de Sambre, waar de magazijnen, de artillerie, enz. zich bevinden. Personen, die wel onderrigt kunnen zijn, verzekeren, dat deze maatregel is genomen, ten gevolge eener ontdekte zamenzwering van gewapende burgers binnen de plaats, om de officieren der bezetting, terwijl zij aan tafel zaten, gevangen te nemen, en gelijktijdig de soldaten in de kazerne te ontwapenen, onder het voorgeven, dat men reeds van hunne superieuren meester was.

Men staat in twijfel, of men aan de ontwerpers van zoodanige boevenstukken genoeg menschenverstand zou mogen toekennen, om hen naar al de gestrengheid van de wet te straffen.

— Het belangrijk etablissement van Seraign is, bij den aanvang der Luiksche muiterij, dadelijk in staat van tegenweer gebragt, door het wapenen van de arbeiders. Ook heeft men aldaar eenige stukken oud, maar nog bruikbaar, geschut op affuiten geplaatst, om, des noods, te kunnen dienen.

— Men telt te Gent reeds tienduizend inteekenaars *tegen* de afscheiding.

— Een der requesten *tegen* de afscheiding is te Antwerpen met twintigduizend onderteekeningen bekrachtigd.

— De *Courrier* houdt vol, dat de Belgische geëmploijeerden in 's Gravenhage zeer mishandeld worden. Zij zullen zich denkelijk nog heden avond vereenigen, ten einde deze lasteringen in geschrift te wederleggen.

Van den 18den. Zoo veranderlijk als de luchtsgesteldheid, is hier ook de staatkundige gezigt-einder. Uit de Staats-Courant van dezen avond is het belangrijk voorstel n den heer *van Sijtzama* bekend. Het hoofdzakelijke daarvan is:

„Dat deze Kamer den Koning eerbiedig zal verzoeken, dat het Zijne Majesteit moge behagen, de Ministers te gelasten, ieder voor zoo veel hem kan aangaan, aan Hoogstdenzelven een officiëel en omstandig rapport in te dienen

„van de vermoedelijke redenen, welke tot dit oproer hebben aanleiding gegeven;

„van al het voorafgegane aan de beroeringen en oproer, van het begin, den voortgang en de gevolgen, met openlegging zoo wel van personen als zaken, ten dezen aan het Gouvernement bekend, tot op het doen van het rapport; met bijvoeging, welke middelen ter voorkoming men heeft aangewend, indien het waar is, gelijk de algemeene bekendheid zegt, dat men dagen te voren van het mogelijk ontstaan eens oproers onderrigt was; en eindelijk wat tot stuiting alreede is aangewend geworden.

„Dat Zijne Majesteit al verder moge goedvinden, dit rapport aan deze Kamer te doen overleggen."

Niet minder belangrijk was daarop het geadvizeerde van den heer *van Dam van Isselt*.

„Er zijn meer dan drie weken vervlogen, sedert het oogenblik dat de eerste kreten des oproers zich in Brussel hebben doen hooren, en wij weten niets zekers, niets bestemds, dan dat er oproer is.

„Menigvuldige, onderscheidene, tegenstrijdige berigten zijn tot ons gekomen, overgenomen uit de dagbladen der muiters, en in onze Noord-Nederlandsche dagbladen beurtelings tegengesproken of bevestigd, naar luid van bijzondere berigten.

„De natie verwachtte met ongeduld, dat de Koning zijn deerlijk geschonden gezag zoude handhaven, en groot was de vreugde der weldenkenden, toen een gedeelte van het leger, met den besten geest bezield, in aller ijl vervoerd werd naar het tooneel des oproers.

„Maar even groot als de vreugd was geweest over deze handelwijze, even groot was de verwondering, om niet te zeggen de droefheid, toen men de troepen tot eene onbegrijpelijke werkeloosheid zag veroordeeld; terwijl men dus aanleiding gaf, dat eene nietsbeduidende volksbeweging aangroeide tot oproer, en eindelijk in opstand verkeerde.

„Bij dit alles waren de dagbladen van het Gouvernement tot de volstrektste nietigheid veroordeeld; en de spanning en ongerustheid vermeerderden niet weinig door dit gedwongen stilzwijgen.

„Men scheen met regt te mogen verwachten, dat de Minister van Nijverheid en Koloniën zijn raadselachtig en dubbelzinnig gedrag zoude verklaren.

Men mogt veronderstellen, dat de Minister van Binnenlandsche zaken zich zoude zuiveren van den lof, hem door de afgevaardigden eener oproerige stad toegezwaaid, dat hij hun getoond had een Belgisch hart te bezitten.

„Dit gezegde nu is onwaar of het is waar. Is het onwaar, dan had zijn karakter van hem geëischt, dat hij het tegensprak. Is het waar, dan heeft hij vergeten, dat hij de raadsman was van zijnen Koning, en Minister van Binnelandsche Zaken van het Koningrijk der Nederlanden, waarvan ook de Noordelijke provinciën (hetgeen men in de tegenwoordige omstandigheden te veel over het hoofd schijnt te zien) een deel uitmaken; en dat Z. Exc. dus, alvorens *zoodanige* Belgische gevoelens te uiten, zijnen post had behooren neder te leggen.

„Er bestaat alsnog in den eigenlijken zin geene ministeriële verantwoordelijkheid, maar het doet mij leed, dat Hunne Exc. niet in deze vergadering tegenwoordig zijn, om hun te zeggen, dat, zoo lang zij zich niet hebben geregtvaardigd, zij bij de natie verantwoordelijk zijn; en dat de welgezinde vrienden van Vaderland en Koning hun dat vertrouwen niet kunnen schenken, waarmede

zoo gaarne, in deze hagchelijke oogenblikken, de raadslieden van den troon zoulen wenschen te kunnen omringen.

„Z. M. heeft goedgevonden ons bijeen te roepen, om over den toestand des Lands te raadplegen; die toestand is ons onbekend. Rondheid, kalmte, bedaardheid, maar kracht, ernst en volharding zijn pligten van het Gouvernement en van de Staten-Generaal. Men moet de wonde durven peilen, om dezelve te genezen. *Veritatem sequi atque colere, tueri justitiam, nil extimescere*, zij ons aller spreuk.

„Ik ondersteun dus met geheel mijn hart het voorstel van mijnen hooggeachten vriend *van Sijtzama*, zoo duidelijk en welsprekend ontwikkeld. Zoo lang wij die inlichtingen niet hebben, voel ik mij buiten staat en ongenegen, om over zaken te raadplegen, die ik niet ken."

De Voorzitter verzocht hebbende, dat de discussiën mogten worden uitgesteld, tot dat het voorstel in de afdeelingen was onderzocht, zeide de heer *van Alphen*, er genoegen in te nemen, dat de kostelijke tijd zoo veel mogelijk bespaard worde, en wel omdat de gansche natie thans gespannen is op het *Antwoord* der Kamer op de Koninklijke Aanspraak, dat antwoord, hetwelk moet kracht geven aan de Regering en rust aan de Natie. Hij wil dus gaarne afzien van alle discussiën omtrent andere voorstellen, maar verklaart te verlangen, dat in deze omstandigheden afgeweken worde van de gewoonte, om de beraadslaging over het Adres van Antwoord in committé-generaal te houden, en dat die *in publieke Zitting* geschiede.

De vergadering werd daarop met beslotene tribunes voortgezet.

Zoo als men verneemt, heeft de besloten zitting der Tweede Kamer van dezen middag slechts korten tijd geduurd, en hebben zich de leden, nadat het Ontwerp van *Adres van Antwoord* door de daartoe benoemde Kommissie was ingeleverd, in desectiën begeven. Sommige van deze zijn ook spoedig gescheiden, andere hebben tot vier uren geduurd. Tegen 10 uren *op morgen* zijn de leden weder tot de afdeelingen geconvoceerd.

Een lid der kommissie, de heer *Sijpkens*, heeft zich met het voorgedragen Ontwerp niet vereenigd, en een afzonderlijk voorgedragen.

Zie hier, wat (naar goed onthouden) door de Kommissie is voorgesteld.

Tot eene buitengewone vergadering door den Koning opgeroepen, hebben zich de leden der Staten-Generaal beijverd, om zich herwaarts te begeven; zij vinden zich gedrongen, om het diep gevoel hunner deelnemeng over de droevige gebeurtenissen, die daartoe aanleiding hebben gegeven, aan Z. M. uit te drukken, maar tevens te betuigen, dat zij met dankbaar welgevallen in de zamenroeping zelve hebben opgemerkt de hooge mate van het vertrouwen, hetwelk door Uwe Majesteit in de medewerking der wettige volksvertegenwoordiging wordt gesteld, en Hoogstdeszelfs onmisbare gehechtheid aan de Grondwet van den Staat.

De tooneelen van brandstichting en plundering, welke het oproer te Brussel en elders, te midden van bloeijende welvaart uitgeborsten, hebben gekenmerkt en vergezeld, moeten bij elken regtaarden Nederlander een niet minder gevoel van smart en rouw verwekken. Dat gevoel stijgt hooger bij de opmerking, dat die tooneelen van oproering niet zijn voorafgegaan door eene gewigtige gebeurtenis, maar dat het geheele rijk der Nederlanden de volkomenste veiligheid genoot onder de hoede van 's Konings grondwettelijke regering.

De Staten-Generaal kunnen derhalve niet anders, dan bereid zijn, om mede te werken, om het kwaad te stuiten. Met den meesten ijver voldoen zij dan aan de oproeping van Z. M., om met gemeen overleg te bepalen, wat tot welzijn van Nederland behoort gedaan te worden, en zij zullen niet aarselen de uitdrukking hunner denkwijze en beschouwing met openheid en kalmte aan Z. M. kenbaar te maken, indien zij na rijp beraad mogten meenen, dat door eene herzienig of zelfs door scheiding van gewesten, welke verbonden en grondwettig vereenigd zijn, dat welzijn kan worden verzekerd. Zij zijn voorts dankbaar voor de verzekering der Koninklijke bereidwilligheid, die ten waarborg behoort te strekken voor de verbeteringen in ons grondwettig bestaan, welke in aller belang mogten noodig worden geacht, en die alzoo het uitzigt opent tot de nadrukkelijke overwegingen van alle wezenlijke of vernieuwde volksbezwaren.

Eerbiedig ontvingen zij van Z. M. de kennisgeving, omtrent de noodzakelijkheid van het zamenblijven der Nationale Militie, doch wenschen, dat die maatregel, welker bepaling tot de voorregten van de kroon behoort, weldra overbodig zal kunnen worden, door de volkomene herstelling der rust.

Met een bevredigend gevoel berusten zij in de verzekering, dat de geldbenoodigdheden uit de bestaande credieten voorloopig kunnen gevonden worden.

Zij brengen eindelijk op nieuw aan Z. M. de plegtige hulde hunner trouw en gehechtheid; en ook zij zullen gedachtig zijn aan den stroom der omwentelingen, welke Europa en de Nederlanden meermalen heeft geteisterd, en verklaren in naam des Nederlandschen volks, dat alsnog geene opofferingen aan dat volk te zwaar zullen zijn, *om 's Konings Troon en Dynastie te schragen, orde en rust te herstellen, de wetten te doen handhaven, een eigen grondwettig bestaan te beschermen, en alle moedwillige aanvallen op hetzelve krachtdadig te beteugelen.*

Volvaardig daartoe bereid, huldigen zij de plegtige verklaring van Zs. Ms. bereidvaardigheid, om alle billijke wenschen te gemoet te komen, zonder immer aan partijgeest toe te geven, noch in te stemmen met maatregelen, welke de belangen der Natie aan de driften of het geweld zouden opofferen, en ook zij (de Staten-Generaal) hebben een diep besef van hunne hooge verpligtig, om meer dan immer te waken tegen de overdrijving der driften, en tegen de kracht dier gewelddadige bestormingen des gezags, welke, schijnbaar op vrijheid en rust gegrond, geene andere uitkomsten beloven, dan de ondermijning der ware vrijheid zelve, die alleen onder de kracht der wetten bescherming vindt, en niet gedoogt, dat dezelve door partijgeest worden geschonden, en tot maatregelen zouden leiden, in lijnregtenstrijd met de welvaart en de belangen der Natie.

Het volk, hetgene zij geroepen zijn te vertegenwoordigen, tegen dusdanige gevolgen te behoeden, in dien zin voor het behoud der ware vrijheid te waken, en uit die bedoeling te trachten, aller belangen zoo mogelijk te vereenigen, deze zijn de bedoelingen, waarnaar, in overeenstemming met den wensch van Zijne Majesteit, de Staten-Generaal zullen streven.

In meest alle sectiën heeft men zich tegen dit nietsbeduidend antwoord verzet. Zelfs wordt verzekerd, dat enkele leden der Kamer zich hebben laten verluiden, in *de eerstkomende vergadering* een ontwerp van *Martiale wet* te zullen voorstellen.

Van de Zuidelijke leden heeft alleen *Stassart* zich verwijderd, en is alzoo zich gelijk gebleven, om *de eenige* te willen zijn.

— De Baron *de Stassart* is den 16den te Brussel aangekomen. In de zitting der Tweede Kamer is een brief ingekomen, waarin de heer *de Stassart*, als reden van zijn vertrek uit 's Gravenhage, opgeeft, dat hij zeer verontrustende tijdingen wegens de gezondheid zijner echtgenoote had ontvangen.

Thans leest men in de Brusselsche dagbladen het volgende stuk:

De Baron DE STASSART, *Afgevaardigde der provincie Namen, aan zijne medeburgers.*

GELIEFDE MEDEBURGERS!

Daar de Afgevaardigden, die te Brussel vereenigd waren, het besluit genomen hebben, om zich naar den Haag te begeven, zoo heb ik geen oogenblik geaarseld, insgelijks derwaarts te vertrekken; hoe ik ook persoonlijk over dien stap mogt denken, ik vleide mij, of liever ik trachtte mij te vleijen, dat de Regering, den wezenlijken staat van zaken besellende, den eenigen voegzamen maatregel zoude nemen, en ons zulk een ontwerp van wet aanbieden, als de Belgen vurig wenschen, en gelijk het door eene voorzigtige staatkunde voorgeschreven werd. Ijdele hoop! Men bepaalt zich tot onbestemde en verwarde vragen en voorstellen, waarvan men zich geen' voldoenden uitslag kan beloven. In dien staat van zaken zag ik niet in, waartoe mijne tegenwoordigheid in de zitting der Staten-Generaal zoude kunnen dienen, en heb ik gemeend naar Brussel te moeten terug keeren, alwaar ik mijne echtgenoote zeer ongesteld had achtergelaten.

Ik zal mij beijveren, om op mijnen post terug te keeren, zoodra er een duidelijk, stellig en bepaald ontwerp van wet tot afscheiding van de twee deelen des Rijks zal voorgesteld worden. *Tot zoo lang zie ik niet, dat er voor Afgevaardigden, die den naam van Belgen waarlijk verdienen, iets te doen valt.*

Ik acht mij verpligt, waarde medeburgers, u de redenen te doen kennen, die mij, op den 15 dezer, uit 's Hage hebben doen vertrekken, nadat ik de opening der Kamers en de eerste zittingen had bijgewoond.

„Ik neem deze gelegenheid te baat, om bij vernieuwiug de verzekering van mijne gehechtheid aan u te gevan.

De Baron DE STASSART.

— Zekere *Brincourt*, uit Arlon, heeft den 9 en 10 September te Bastogne, in het Groot-Hertogdom Luxemburg, alle moeite gedaan, om onder de aldaar opkomende verlofgangers manschap aan te werven, die hij naar Brussel wilde medenemen, en aan welke hij, onder meer andere beloften, eene soldij van een gulden daags toezegde. Eenige weinige jonge lieden zijn onvoorzigtig genoeg geweest, om aan deze voorslagen het oor te leenen, en zijn met een driekleurig vaandel naar Marche getrokken. Daar hebben de strafbare treken van *Brincourt* opzien gebaard, en deze is alzoo, op last van den Kommandant in het 6de militair kommando, Luitenant-generaal *Meijer*, gevangen genomen, en met vier der door hem verleide verlofgangers gekneveld naar Namen vervoerd. Er zal in deze zaak een regterlijk onderzoek plaats hebben.

— In de stad Luxemburg was het den 15 September geheel rustig. Men had daar berigt uit Bastogne, dat de burgerwacht dier stad zich uit eigene beweging weder ontbonden had.

DORDREGHT *den 17 September.*

Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, Woensdag avond te 6 uren van 's Gravenhage vertrokken, is hier dien avond te 9 uren doorgereisd, en gisteren morgen te 4 uren te Antwerpen aangekomen.

Extract uit een' partikulieren brief uit Maastricht, van den 15 September 1830.

„De generaal *Cort-Heiligers* heeft op den 11 dezer op het onverwachtst St. Truijen doen bezetten, en de gemeenschap tusschen Brussel en Luik zoo niet afgesneden ten minste belemmerd. Z. Exc. heeft te St. Truijen de gewapende burgers met de kokarden van het wachthouden verschoond, en verklaard, de rust zelf te zullen handhaven. Den 13den heeft genoemde generaal een bataljon infanterie in de citadel van Luik geworpen, en daardoor den generaal *Boecop* in staat gesteld, meerder klem aan zijne voorstellen bij te zetten. Het dragen van kokarden of andere onwettige kleuren is door hem verboden, te St. Truijen en Tongeren verschijnen dezelve niet meer, en de reizigers, van Brussel en Luik komende, leggen dezelve af bij onze voorposten."

GORINCHEM *den 17 September.*

(Uit een' brief). Het in onze Courant aangekondigde Tooneelberigt van den Schouwburg te Abdera heeft hier vrij wat gelach verwekt, en men vraagt elkander, waar toch de entreebiljetten te bekomen zijn.

Trekken, om den aard van het Brusselsche oproer en de aankleve van dien te leeren kennen.

Bij de brandstichting en vernieling riepen de Brusselaars elkander toe: „Laat ons de Parijzenaars volgen en niet plunderen." En zij hebben hen gevolgd. Hunne vrouwen en dochters echter stonden met manden op straat, om de goederen, die zij de ramen uitwierpen, mede te nemen.

De Luiksche vrijwilligers, die te Brussel de vrijheid helpen verdedigen, zijn alleen door vaderlandsliefde daar heen gedreven. Doch dewijl zij van Luik geen geld konden medenemen (velen ook geen hemd), laten zij zich in Brussel dagelijks een gulden betalen.

De Brusselaars zijn met deze hulp zoo overtevreden, dat zij Namen en alle andere steden bidden en smeeken, hun geene vrijwilligers meer toe te zenden.

Bij de monstering der Nationale Garde te Parijs heeft het geregend, ook bij die van de Burgerwacht te Brussel. Men laat in het Zuiden niet na, deze nieuwe treffende overeenkomst op te merken.

Een vaderlandlievend Burger schelde aan het huis van den Oostenrijkschen Gezant te Brussel en bood zijn geweer voor 50 Gl. te koop, op een' toon, op welken roovers en dieven ook gewoon zijn, hunne waar te koop te bieden. De Gezant bedankte, dewijl hij het niet noodig had. De koopman was ontevreden, loste zijn geweer tot vijf- of zesmalen achtereen door de vensterruiten in de kamers. De Gezant vertrok dadelijk met de zijnen naar Antwerpen.

Men meent stellig te weten, dat, indien de Afgevaardigden van Brussel en de Staten-Generaal niet stemmen in den geest der Volksmenners, hunne huizen en goederen en die van hunne vrienden aan plundering zullen overgegeven worden.

In eene vergadering van eene Kommissie van Brusselsche Helden, die de stad willen verdedigen, stelde een der leden voor, om *chevaux de Frise* (een zeker oorlogs werktuig, doch woordelijk beteekenende *ruiters van Friesland*) voor alle poorten van Brussel te plaatsen. „Zouden wij er geene ruiters uit de Ardennes voor kunnen nemen," vroeg een ander lid; „want gij weet wel, dat wij uit Holland geene ruiters kunnen bekomen." Ons is niet bekend, of de Baron *van Hoogvorst* dit vroeg.

Wij, eenvoudige Noord-Nederlanders, hebben lang moeten vragen en raden, eer wij er iets van konden begrijpen, waarom juist in Brussel, de schoonste en bloeijendste stad van ons rijk, oproer ontstaan was. Onze schrandere Zuidelijke Landgenooten zijn ons hier echter niet in vóór geweest. Ook de Brusselaren, zelfs de Schrijvers van den *Courrier*, wisten niet, waarom zij eigenlijk moesten branden en plunderen en oproer schreeuwen. Nadat de afscheiding van Zuid en Noord geëischt was, zegt de *Courrier* zeer naïf: *Nu* weten wij, waarom wij zijn opgestaan, waarom wij ons gewapend hebben.... de afscheiding van Holland en België."

De *Courrier* ergert zich vreesselijk, dat die van Antwerpen, Gent en andere plaatsen *uit laag eigenbelang* tegen de scheiding van Holland en Braband zijn. Waarom zou hij er vóór wezen? En is het laag eigenbelang, als een koopman en fabrikant de wettige orde van zaken, waarbij hij zijn brood wint, verkiest boven eene verandering, door oproer geëischt, waarbij hij het zal verliezen?

Een van de grieven, welke de Belgen reeds lang hersteld wilden hebben, was deze, dat de Regters, althans naar hunne meening, niet onafzetbaar waren. Dezelfde menschen hebben den officier van justitie te Brussel *Schuermans* aangezegd, dat hij zich liever door een' substituut, die het volk (d. i. hun) aangenamer was, moest doen vervangen. De Regters mogen dus *door den Koning* niet afgezet worden; *Hoogvorst* mag het wel doen.

Er zal te Brussel ten behoeve der armen eene Steendrukplaat worden uitgegeven en aan de huizen te koop *aangeboden*: ook wordt er eene *vrijwillige* inzameling ten behoeve der Burgerwacht aangekondigd, beide onder bescherming en op gezag van *Hoogvorst*. Onder 's hands is echter zoo veel te kennen gegeven, dat geen ingezeten zal wagen, de plaat niet te koopen, of zich aan de vrijwillige inzameling te onttrekken.

Men wane toch niet, dat de factie van Brussel niets bedoelt, dan de afscheiding onder de regering van hetzelfde stamhuis. Zij wil onder Frankrijk zijn, een deel van de *groote natie* wezen. Nu reeds verklaart zij, dat de eeden aan den Kroonprins gedaan niet gehouden zullen worden, dan wanneer het beginsel van afscheiding wordt opgevolgd; nu reeds zegt zij, dat de overhelling naar Frankrijk zoo sterk wordt, dat er geen houden aan zal zijn. Die eeden zijn dan met eene *reservatio mentalis* gedaan, en als men in Braband (krijgt zij haar zin) een jaar of wat Staatje gespeeld zal hebben en vreesselijk aan het kibbelen gekomen zijn, verveelt den grooten buurman dat rumoerig kinderspel en komt hij hen onder zijn opzigt stil maken. — Waarlijk, die met Oranje omwonden valstrik is zeer onhandig gelegd, en wie evenwel heeft er zich niet reeds in laten vangen?

Aankomst en Vertrek van Schepen.

Den 6 September is van Memel vertrokken en den 9den de Sond gepasseerd kapit. *Jan J. Kortrijk*, gedestineerd naar Amsterdam.

Daar de *Faculteit van Wis- en Natuurkundige Wetenschappen* besloten heeft, om loffelijke melding te maken van de Prijsvraag, ingezonden bij de Faculteit voornoemd, onder de zinspreuk: τον ἀει ὄντος ἡ γεωμετρικὰ γνῶσις ἐστι PLATO; zoo wordt de Schrijver verzocht, om des begeerende zich te dien einde bij de Faculteit bekend te maken.

Groningen den 20 September 1830.

S. STRATINGH, Ez.,
Secretaris van de Faculteit voorn.

PROVISIONEEL REGLEMENT OP HET ONDERWIJS AAN DE AKADEMIE VAN TEEKEN-, BOUW-TOEGEPASTE WERKTUIG- EN ZEEVAARTKUNDE, ALSMEDE TER AANMOEDIGING DER BEELDENDE KUNSTEN, TE GRONINGEN, — *OVER DE TOEPASSING VAN DE WERKTUIGKUNDE OP DE NUTTIGE KUNSTEN.*

Iste AFDEELING.

WISKUNDE.

Artikel 1. Gedurende de maanden November, December, Januarij, Februarij en Maart, des Maandags en Donderdags avonds van 7 tot 8 uren, zal les gegeven worden in de reken- en meetkunde en in de onontbeerlijke regelen van stelkunde, met het oogmerk, om handwerks- en ambachtslieden, kunstenaars, fabrikanten, en wie zulks verder mogt verlangen, te bekwamen, om de na te melden lessen

over de werktuigkunde en derzelver toepassing op de nuttige kunsten, met vrucht te kunnen bijwonen.

Art. 2. Het even bedoeld onderwijs in de grondbeginselen der wiskunde zal zich niet verder uitstrekken, dan nuttig en noodzakelijk is tot het in art. 1 omschreven doel, en zal hetzelve overzulks in verband met het daarop volgend onderwijs in de werktuigkunde en de toepassing der werktuigkunde op de nuttige kunsten gegeven worden.

Art. 3. Een ieder zal deze lessen kunnen bijwonen, mits kunnende lezen en schrijven, en bekend zijnde met de uitvoering van de vier eerste grondregelen der cijferkunst.

IIde A F D E E L I N G.

WERKTUIGKUNDE.

Art. 4. Gedurende de maanden November, December, Januarij, Februarij en Maart, des Dingsdags en Vrijdags avonds van 7 tot 8 uren, zal geregeld onderwijs worden gegeven over de werktuigkunde en derzelver toepassing op de nuttige kunsten en bedrijven; — voornamelijk met het doel, om de nijvere volksklasse die theoretische en praktische kennis van de werktuigkunde te doen verkrijgen, welke voor die Ingezetenen van eene dadelijke toepassing kan zijn bij de uitoefening van hun beroep, en welke zij, bij den tegenwoordigen staat der wetenschappen, en de vorderingen inalle takken van volksvlijt, zoo zeer noodig hebben.

Art. 5. Het onderwijs, in het vorig artikel bedoeld, zal hoofdzakelijk loopen:

a. over de eerste gronden van werktuigkunde en de verklaring van zoodanige zaken, welke met dezelve in verband staan.

b. over de in meest alle mechanische bedrijven gebruikelijke werktuigen, opgehelderd met de noodige toepassingen derzelven en voorname omstandigheden van praktijk.

c. over de inrigting, zamenstelling en afmeting van machines, de beoordeeling van derzelver beweging en effect, en over de aanwending van vele nuttige mechanismen van latere uitvinding.

d. over het mechanische gedeelte van zoodanige fabrijken, welke alhier in werking zijn.

Artikel 6. Tot deze lessen zullen worden toegelaten de Studenten aan de Hoogeschool te Groningen; zij, die den cursus hier boven, in de 1ste Afdeeling omschreven, met vrucht hebben bijgewoond; de zoodanige kweekelingen dezer Akademie, die tot een bepaald vak worden opgeleid en het onderwijs in de wiskunde, in grooteren omvang, bereids hebben ontvangen, en eindelijk al zoodanige personen, die, in de voorschrevene termen niet vallende, bewijzen de vereischte kundigheden te bezitten, welke bij den cursus, in de 1ste Afdeeling omschreven, geleerd worden.

IIIde A F D E E L I N G.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Artikel 7. Die genen, welke verkiezen een' cursus in de wiskunde, of in de werktuigkunde, invoege boven vermeld, bij te wonen, zullen daarvoor teekenen op eene lijst, bij den Lector, den heer *J. van Cleeff*, voorhanden, en zulks onder dadelijke betaling van *f* 5 — 00 voor iederen cursus.

Art. 8. Minvermogenden, welke zulks verzoeken, zullen van de in het vorig artikel bedoelde betaling worden vrijgesteld. In geval de Lector *van Cleeff* van oordeel mogt wezen, dat daartoe geene termen voorhanden zijn, zal zulks door het Bestuur der Akademie worden beslist.

Art. 9. Wanneer ouders, voogden of patronen derzelver zoons, pupillen of kweekelingen van de voorschrevene lessen zouden willen doen gebruik maken, zullen dezelve voor hen moeten inteekenen, en de contributie, art. 7 vermeld, moeten betalen.

Art. 10. De Lector *van Cleeff*, enz.

Art. 11. Binnen acht dagen, enz.

Aldus gearresteerd bij Directeuren der Akademie van Teeken-, Bouw-, toegepaste Werktuig- en Zeevaartkunde, alsmede ter aanmoediging der Beeldende Kunsten, te *Groningen*.

Groningen den 16 September 1830.

In kennisse van mij,

A. L. W I C H E R S, *Secret.*

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden avond verloste van eenen ZOON FROUKE D. VAN CALKER, Echtgenoote van

Groningen
den 19 September 1830.

J. J. DE J O N G E,
Commissionair in Granen.

Dienende deze tot bijzondere kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA GEERTRUIDA RIENZWERF beviel heden van eene DOCHTER.

Groningen
den 19 September 1830.

H. DE H A A S.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van een' ZOON C. BLAUPOT, geliefde Echtgenoote van

Leeuwarden
den 19 September 1830.

L. N O É.

*** Heden morgen verloste zoo voorspoedig als gelukkig van eene DOCHTER DIEVERTINA HINDERIKA KUIPERS, geliefde Echtgenoote van

Groningen
den 20 September 1830.

A. HAAKMA JANSSONIUS.

*** Getrouwd:

J. O. L U D E R
en
M. R O E G H O L T,
Wedw. W. RENEMAN.

Veendam
den 18 September 1830.

Familie en Bekenden gelieven dit voor *eenige* kennisgeving te houden.

*** Getrouwd:

D O U W E DE J A G E R
en
B O U G I E N A T E S.

Groningen
den 19 September 1830.

*** Heden morgen werden wij in de diepste droefheid gestort; onze dierbare, eenige Zoon, die de vreugde en hoop van ons leven was, B. R. H. VAN KETWICH WILBRINK, *Kandidaat in de H. Godgeleerdheid aan de Utrechtsche Hoogeschool*, werd ons door den dood ontrukt in den bloeijenden leeftijd van 22 jaren en 5 maanden.

Met diepen weemoed betreuren wij, met zijne dierbare Betrekkingen en Vrienden, zijn gemis, maar de gegronde overtuiging van zijne Godvruchtige grondbeginselen, van zijnen echt Christelijken zin en voorbeeldigen wandel, matigt onze droefheid, en verzekert ons, dat hij voor ons niet verloren, maar in een beter leven verplaatst is; en doet ons met kinderlijke onderwerping berusten in den altijd wijzen en goeden wil van onzen Hemelschen Vader.

Steenwijk
den 6 September 1830.

J. W I L B R I N K.
P. W I L B R I N K,
geb. T U T T E L.

*** Bij J. OOMKENS is heden van de pers gekomen en alom te bekomen: FEESTREDE, uitgesproken op den eersten Julij 1830, in de *Nieuwe Kerk te* GRONINGEN, (*toen bijna tweehonderd voormalige Studenten der Groninger Hoogeschool uit het tijdperk van* 1801 *tot en met* 1810 *in die Stad waren zamengekomen, om de gedachtenis hunner Akademiejaren te vieren*,) met AANTEEKENINGEN, door Mr. B. H. LULOFS, *Hoogleeraar in de Letterkunde en Welsprekendheid aan de bovengemelde Hoogeschool*, enz., enz., in gr. 8vo, à 90 Centen. —— Ook zijn bij denzelven nog voorhanden:

Mr. B. H. LULOFS, *Gedenkrede* op GUYOT, met het Portret, à *f* 1 — 20.

—— *Dichtregelen bij het ontblooten en plegtig inwijden van het* MONUMENT en VERSLAG der KOMMISSIE, à *f* 0 — 40.

—————— TOELICHTINGEN en BEDENKINGEN op *Dr.* JOHN BOWRING, à *f* 1 — 50. Ook is weder bij denzelven te bekomen: C. MEIJER, LEERREDE in *zorgvolle tijden, naar Jezus voorbeeld*, DERDE DRUK, à 25 Centen.

*** Bij J. G. VAN TERVEEN en ZOON, te *Utrecht*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. NU OF NOOIT! — *Vaderlandsche Ontboezeming* na het ontstaan van Oproer in een gedeelte van België, in gr. 8vo, à 25 Cents.

II. BIJ HET LEZEN VAN 'S KONINGS WOORDEN IN DEN STAATSRAAD: *Mijn lot is daar boven beslist*, enz., in gr. 8vo, à 10 Cents. Tweede Druk.

III. HET DERDE EEUWGETIJDE VAN DE OVERGAVE DER AUGSBURGSCHE GELOOFSBELIJDENIS, gevierd in de *Evang. Luthersche Gemeente* te *Utrecht*, door R. T. F. REUDLER en J. DECKER ZIMMERMAN, in gr. 8vo, à 75 Cents.

IV. BEKNOPT VERSLAG *van hetgeen in de Heelkundige Afdeeling van 's Rijks-Militaire Hospitaal in het jaar* 1829 *is voorgekomen*, door J. KERST, *Officier van Gezondheid der Eerste Klasse*, belast met de Dienst bij gen. Hospitaal, en *Correspondérend Lid van het Geneesk. Genootschap* te *Brussel*, in gr. 8vo, à *f* 1 — 00.

*** HOOFDBESTUURDERS en KOMMISSARISSEN der ONDERLINGE MAATSCHAPPIJ, onder de Zinspreuk: „ *TOT HEIL DER VROUWEN!*" brengen door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat eerstgemelden in de onmogelijkheid verkeeren de Algemeene Vergadering over dit jaar binnen den bij § 10 van het Reglement voorgeschreven termijn te doen bijeenroepen, naardien, hoe zeer het Rapport der in die van den 6 Augustus 1829 benoemde Kommissie tot herziening van het Reglement bijna gereed is, dezelve Commissie echter heeft gemeend nadere inlichtingen te moeten vragen van de door Hoofdbestuurders en Kommissarissen in der tijd benoemde Deskundigen; terwijl het hun is voorgekomen, dat andere redenen het voor de meeste Leden thans verkieslijker maken, om de Algemeene Vergadering tot een geschikter tijdstip uit te stellen. — Zij durven evenwel de verzekering geven, dat dezelve Vergadering in den loop dezes jaars zal worden gehouden: van het tijdstip waarvan de Leden nader bij Circulaire zullen worden onderrigt.

Leeuwarden
den 18 September 1830.

J. E E K M A,
President.
H. R. H U B E R,
Secretaris Boekhouder.

*** Wie nog genegen is, BAGGERTURF aan *HEILIGEN GEEST GASTHUIS* te leveren, kan gedurende deze week daarvan de Monsters, met eene opgave der Prijzen en de hoeveelheid van de Tonnen, die geleverd kunnen worden, in het genoemde Gesticht inzenden.

*** **NB.** Een ieder wordt bij deze gewaarschuwd, om niets op den ondergeteekendes Naam te Crediteren, zonder Handteekening van mij of mijn' Zoon; zullende anders daarvan geene betaling geschieden.

F. R I K K E R S.

*** Op *WOENSDAG*, den 22 September 1830, des voor- en namiddags ten 10 en 2 uren, gedenken de VOOGDEN VAN *GEERTRUIDS GASTHUIS* door een' bevoegden BEAMBTE, in bovengemeld Gasthuis, in de Peper-straat, te laten Verkoopen: diverse H U I S M E U B E L E N, bestaande in KOPER, TIN, STOELEN, TAFELS, LINNEN, BEDDEGOEDEREN, KISTEN, KABINETTEN, MANS en VROUWEN KLEEDEREN, en meer GOEDEREN, zoo alsdan te voorschijn wordt gebragt.

*** *WOENSDAG*, den 22 September 18[30]

des voormiddags te 10 uren en vervolgens, zullen, door de *Firma* BOS & G[…] voor de Behuizing aan den Westkant Der-Aa, Lett. T no. 103, worden verkocht: Allerhande HUISMOBILIA, KABINET, SECRETAIRE, KAST, TAFELS, STOELEN, PORSELEIN, KOPER en TIN, BEDDEGOED en andere GOEDEREN. Te bezien *Dingsdag* bevorens, des namiddags van 2 tot 5 uren.

*** Aanstaanden *DONDERDAG*, den […]

dezer, des voormiddags te 10 uren en vervolgens, zal, voor het N[…] BOELHUIS, worden Verkocht, een aanzienlijke INBOEDEL, bestaande in KABINETTEN, eene superbe EIKENHOUTEN LINNEN- of BOEKENKAST, halve KAST en STOELKLOKKEN, KAN[…] TREK- en KADETAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, eene menigte fraai PORSELEIN, KOPER en TIN, GLAS en AARDEWERK, beste GLADMANGEL, L[…] en TAFELGOED, MANS en VROUWEN LIJFSTOEBEHOORREN, […] GOED, GOUD en ZILVER, ENZ; alles te bezien *Woensdag* namiddags tot 5 uren.

HOUTVEILING.

Notaris Mr. M. VAN DER TUUK zal, op *Donderdag*, den 23 September aanstaande, des morgens te 10 uren, bij den Molen van VAN LINGE & […]WER, te *Veendam*, publiek onder Houtkoopers Veilen: twee Ladingen mooije BREVIGSCHE Maats en Overmaats VUREN ZAAGBALKEN, JUF[…] KOLDERS en SPIEREN.

*** Eene BOVENWONING, met vrijen Opgang, op Schoolholm, bij juffer DE RHOER, *TE HUUR*. Te bevragen bij J. MENNES, op Schoolholm.

*** De ondergeteekende ZADOCK SALOMON POLACK, door zijne […] belast met de waarneming van alle Werkzaamheden en het geheel Bestuur der […] van S. M. POLACK, handelende in *DROOGERIJEN, SPECERIJEN en VERFWAREN*, te *Leeuwarden*, berigt bij deze, dat hij door de *Kommissie van geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt* in deze Provincie, in dato den […] maand, is Geëxamineerd en als D R O O G I S T is toegelaten. — […] hij bij voortduring de Affaires voor zijne Moeder, onder de *Firma* P O L A C K, zal blijven besturen, en aldaar ten huize woonachtig […] verzekert hij, dat alles door hem zal worden aangewend, wat mogelijk […] met de meeste nauwkeurigheid dezen HANDEL te drijven, en de ge[…] gunstigera ten beste te behandelen.

Leeuwarden
den 9 September 1830.

Z. S. P O L A C K,
Droogist.

*** J. M. COHEN, in de Folkinge-straat, […] eert in het KOOPEN en VERKOOPEN van *BINNEN-* en *BUITENLANDSCHE EFFECTEN*. Beveelt zich in het BEZORGEN van AANDEELEN in de *HESSEN-DARMSTADSCHE GELDLEENING*, waarvan de 9de Uitloting den 2 Januarij aanstaande zal plaats hebben.

*** Er wordt gevraagd, tegen November aanstaande: een BEDIENDE in een' *Kruidenierswinkel*, boven de 18 jaren oud, en daarin ervaren zijnde. Nadere informatie kan men bekomen bij J. H. BOS, Comptoir in de Groote Krom-Elleboog, te *Groningen*. Brieven *franko*.

*** Wordt gevraagd in eene goede, doch werkzame Dienst: eene DIENSTMEID, welke goede Getuigenis kan aanwijzen. Adres bij den [Druk]KER DEZER.

PRIJS-COURANT DER E F F E C T E N, *op de Beurs te* Amsterdam, *den* 18[…]

				gebleven				
Werkel. Sch.	2½ pc.	49 à 50¼		49 15/16	Oblig.-Metal.	2½ pc.	47½ - […]
Rest. uitg. &		1 3/16 - 1 5/16		1¼	———	5	—	-
Kansbr. dito.		22½ - 23		22¾	—Neg Lond.	5	—	
Amort Synd.	4½	— 86 - 86¾		86½	Spanje te P. en L.	5	—	16¾ - 16[…]
———	3½	— 68¾ - 70		69	Perpet. Rente	5	—	41 - 41[…]
Losrenten ..	2½	— 99½ - 100		99¾	dito Parijs	5	—	-
Hand.-maats.	4½	— 82¾ - 83¼		83	Eng. gecons.	3	—	87 - 8[…]
Oblig. Rusl.	5	— 98 - 98¾		98½	Fr. Fonds.	3	—	68 - […]
Dito Nieuwe	5	— 98 - 98¾		98½	Cert. v. dito	3	—	-
Russ. Inschr.	6	— 62¾ - 63¾		63½	Nap. F. alh.	5	—	-
Certif. v. dito	6	— 63 - 63¾		63½	Idem in Nap.	5	—	60¾ - […]
——— Hamb.	5	— -			Idem in Lond.	5	—	
d. Neg. Lond.	5	— -			Den. te Lond.	3	—	-
Weener Obl.	5	— 92¾ - 93¼		93	Brazilianen	5	—	67¼ - […]
———	4	— -			Mexic. te L.	6	—	-
Certif. ———	2½	— -			Columb. te L.	6	—	-
Aand. R. fl. 100		... -			Peruanen	6	—	-
——— fl. 250	4	— -			Grieken.	5	—	24 - [illegible]

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. (Met *autorisatie.*)